

עת"א 43243/05/23 - סאמר יגמור (אסיר), נגד שירות בתי הסוהר - מחלקת האסיר

בית המשפט המחוזי בחיפה

08 יוני 2023

עת"א 43243-05-23 יגמור (אסיר) נ' שירות בתי הסוהר - מחלקת האסיר

בפני עותר	כב' הנשיא רון שפירא
נגד משיב	סאמר יגמור (אסיר), ע"י ב"כ עו"ד רותם טובול
	שירות בתי הסוהר - מחלקת האסיר

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

העותר הגיש עתירת אסיר במסגרתה הוא מלין נגד החלטת המשיב להעבירו מכלא "חרמון" לכלא "כרמל".

העותר הינו אסיר פלילי המרצה עונש מאסר בפועל של 4.5 שנים החל מיום 24.10.21 בגין הרשעתו, על פי הודאתו בביצוע עבירות מס בסכומים גדולים ובנסיבות חמורות באופן שיטתי ומתוכנן. זהו אינו מאסרו הראשון ולחובתו עבר פלילי הכולל עבירות מרמה. מסווג לקטגוריה ב/1. בתאריך 4.5.23 הורתה ועדת העברות מחוזית על העברתו מכלא חרמון לכלא כרמל וזאת נוכח חמ"ן שלילי ועדכני.

העותר טוען כי הינו אסיר חיובי, ללא עבירות משמעת, המתפקד לשביעות רצון הממונים עליו. כחלק מתפקודו החיובי בחרמון שימש כתומך לאסירי השגחה, כעוזר הוראה במרכז החינוך של בית המאסר וסיים מספר מסגרות טיפול. נמסר לו בפתאומיות כי הוא מועבר לבית סוהר כרמל מבלי שניתן לו הסבר או שניתנה לו הזכות לטעון טענותיו. נטען כי ההחלטה אינה סבירה ומתעלמת מנסיבותיו האישיות והמורכבות. רעייתו סובלת ממצב נפשי ובריאותי מורכב ויום לאחר העברתו מבית סוהר חרמון היה עתיד להתקיים מפגש משפחות בבית המאסר, שלא יצא לפועל, דבר שפגע במצבה הנפשי של רעייתו. בנו של העותר, כבן 22, נפגע במהלך תאונת דרכים ונשאר נכה בשיעור 55%. אביו כבן 85 סובל ממחלות שונות ובטרם מאסרו הוא התגורר בסמיכות לאביו וסעד אותו. נטען כי המידע המודיעיני אינו מצדיק את קבלת ההחלטה על העברתו וגדיעת ההליך הטיפולי. העותר מכחיש תוכנו של המידע וטוען כי אם היה ממש בייחוס "התנהגות כוחנית/שלילית" רשויות אכיפת החוק היו עושות דבר מה עם אותו מידע. טענת המשיב כי צפויה להיפתח קבוצת מעגל עבירה בכלא כרמל היא בניגוד לאבחון הטיפולי שנעשה לעותר. הידיעות המודיעיניות אינן חדשות ולא ברור מדוע התקבלה ההחלטה על ההעברה. עוד נטען כי ב-5.4. התקיים ראיון עם העותר בו נאמר לו שהוא אסיר חיובי והשאיפה

היא להגיע לשיקום. העותר עבר טיפולים בהצלחה והיה מן הראוי לשבת עמו לשיחה ולהסביר לו את הסיבות להחלטה ולשמוע את טענותיו.

המשיב טוען כי החלטות המשיב בנוגע להעברת אסירים בין בתי סוהר מצויות בליבת השיקול המנהלי-ארגוני של שירות בתי הסוהר אשר לו נתון מתחם שיקול דעת רחב ביותר בכל הנוגע לניוד אסירים בין בתי הסוהר. לאסיר אין זכות קנויה לרצות עונשו בבית סוהר מסוים או באותו בית סוהר למשך כל תקופת המאסר ולמשיב, כגוף שאחראי על הביטחון, המשמעת והאבטחה בבית הסוהר, שיקול דעת מרבי בעניין זה. נטען כי בהתאם לנוהל הכליאה שכותרתו "כללים בדבר העברת אסירים בין בתי הסוהר" אסיר אינו רשאי להגיש בקשה להעברה בטרם חלפו 3 חודשים מקליטתו בבית הסוהר או מהחלטת ועדת העברות קודמת, למעט מקרים חריגים, והקריטריונים להעלאת אסירים לוועדת העברות ארצית על ידי המחוז הם אסירים עם התנהגות טובה והעדר חמ"ן שלילי ב-3 החודשים האחרונים. ההחלטה בעניינו של העותר התבססה על המלצת גורמי המודיעין במחוז וחמ"ן שלילי בעניינו. מדובר בטעמים המצויים בלב שיקול הדעת המנהלי. בתיקו של העותר חמ"ן בדבר מעורבות שלילית. העותר סיים תכנית שיקום הדדי בכלא חרמון וקיבל תעודת כלבן. בעוד חודש צפויה להיפתח קבוצת מעגל עבירה בכלא כרמל והתאמתו לקבוצה תיבחן. שיקולי המשיב גוברים על שיקולי העותר והחלטתו בעניינו של העותר סבירה, התקבלה משיקולים ענייניים והעותר לא הראה כל פגם המצדיק התערבות ביהמ"ש בהחלטה. במהלך הדיון בעתירה נטען כי יש ידיעה מודיעינית חדשה שהוצגה לביהמ"ש במהלך הדיון - 4364084 ועניינה מעורבות שלילית. ההחלטה מבוססת על חמ"ן עדכני בדבר מעורבות שלילית שמצטרף לחמ"ן שלילי קודם. המשיב מפעיל שיקול דעת ואינו מקל ראש בחשיבות הטיפול. באשר לראיון עם מנהל האגף מדובר באפריל '22 ולכן אינו רלוונטי. העותר אינו יכול להשתלב בסבב חופשות ולכן מבחינה טיפולית אין סיבה להמשיך להחזיקו בחרמון וגם לאור החמ"ן השלילי העדכני. בשלב זה מה שניתן להציע לעותר זו הקבוצה המוצעת בכלא כרמל. יש לחשוב גם על אסירים אחרים שעוברים שיקום בכלא חרמון ושהתנהגותו של העותר משליכה עליהם.

בתגובה לטענות המשיב טענה ב"כ העותר כי ההתנהלות של הצגת מידע מודיעיני חדש רק בעת הדיון היא לא ראויה. נטען כי ב"כ העותר נערכה לדיון על בסיס המידע המודיעיני שצורף לתשובה לעתירה וטענה על בסיס מידע זה וכעת המשיב שולף ידיעה חדשה שאליה לא נערכה ב"כ העותר. כן נטען כי מידע מודיעיני נמסר על ידי אסירים אחרים וחלק מהידיעות המודיעיניות התקבלו במשטרה עוד קודם לכניסתו של העותר למאסר. העותר עבר כבר דרך טיפולית וציפה לשיקום. מבוקש לעשות בדיקה מקיפה בעניינו לפני קבלת החלטות שיש להן השלכות.

העותר עצמו טען כי הקדיש חודשים רבים לצורך שיקום ואף תרם וסייע לאסירים אחרים ולתוכנית הכלבנות בכלא חרמון. טען כי אין לו סכסוך עם אף אחד ופעל כפי שהיה צריך במסגרת התפקידים שהוטלו עליו בתכניות בהן השתתף. כן טען כי בגלל העברתו לכלא כרמל נקטע הקורס לפני סיומו והוא לא הספיק להשתתף במפגש המשפחות שהיה מתוכנן ולעבור את מבחן הכלבנות שהיה צריך לעבור.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי יש להחזיר את עניינו של העותר לבחינה נוספת אצל הגורמים

המוסמכים לכך אצל המשיב, כדי שישקלו שוב את ההחלטה.

בכל הנוגע להחלטה בדבר קביעת מתקן הכליאה בו ישהה אסיר מסורה למשיב הסמכות ושיקול הדעת ורק במקרים חריגים יתערב ביהמ"ש בסמכויות שב"ס לעניין זה. למשיב שיקול דעת מרבי בכל הנוגע למקום מאסרו של האסיר, כגוף שאחראי על הביטחון, המשמעת והאבטחה בבית הסוהר [רע"ב 5695/19 **איסקוב נ' שב"ס** (08.09.2019)]; רע"ב 8858/15 **סיבוני נ' שב"ס** (03.08.2016); רע"ב 1460/11 **אבוטבול נ' שירות בתי הסוהר** (12.06.2011)]. לצד זאת יש לזכור כי על המשיב, ככל רשות שלטונית, מוטלת החובה להפעיל סמכותו באופן סביר ומשיקולים ענייניים בלבד ולאסיר, ככל אדם, יש זכות כי ההחלטה של הרשות בעניינו לא תתקבל משיקולים זרים ולא תפלה אותו לרעה [רע"ב 8858/15 הנ"ל].

בעניינינו אמנם לא ניתן לקבוע שהחלטת המשיב בנוגע להעברתו של העותר מכלא חרמון הינה בלתי סבירה באופן המצדיק את התערבות בית המשפט. מהחומר המודיעיני שהוצג בפני ביהמ"ש עולה כי העברתו בוצעה בשל מידע מודיעיני שלילי בדבר התנהגות שלילית וכוחנית. בנוסף למידע הקודם שהוצג קיים מידע חדש בדבר התנהגות שלילית כפי שציינה ב"כ המשיב בטיעוניה בדיון. החומר שהוצג מצביע על השיקולים המודיעיניים, המהווים שיקולים שעל המשיב לשקול בעת שיבוצם של העותרים במתקן כליאה ובאגף מתאים. עם זאת, בנסיבות העניין ולאור טענותיו של העותר בדבר היותו אסיר חיובי שעבר כברת דרך טיפולית וגם בהביאי בחשבון את האמור במידע המודיעיני המעודכן שהוצג, לא ברור כיצד מתקבלו ההחלטות בעניין זה והאם נשקלו כל השיקולים הראויים ובוצעו כל האיזונים הרלוונטיים. ראוי כי כאשר ניתנת החלטה מסוג זה תהיה הנמקה מפורטת (שיכולה להיות חסויה ותוצג לעיני ביהמ"ש), כדי שניתן יהיה לבחון האם אכן הובאו בחשבון כל השיקולים הרלוונטיים. כאמור לעיל, כל החלטה מנהלית צריכה לעמוד באמות מידה של סבירות ומידתיות ואינה יכולה להיות שרירותית [בג"ץ 8297/15 **אבנר הררי נ' שירות בתי הסוהר** (18.08.2019)]. על מנת לבחון את סבירות ההחלטה המנהלית יש לברר האם נשקלו במסגרת ההחלטה שיקולים רלוונטיים וממין העניין [בג"ץ 8297/15 הנ"ל]. על כן, כאמור, ראוי כי החלטה מסוג זה תנומק בצורה מפורטת יותר, גם אם באופן חסוי שיוצג לעיני ביהמ"ש במידת הצורך.

לאור המפורט, בנסיבות העניין, לא ניתן לקבוע כי החלטת המשיב, שהתקבלה ע"י הגורם המוסמך, אינה סבירה. על כן, ומאחר שמדובר בשיקולים שנמצאים בליבת שיקול הדעת של המשיב, כגוף שאחראי על הביטחון והמשמעת בבתי הסוהר, הגוברים במקרה זה על שיקולי נוחות של העותר, לא מצאתי כי יש מקום להתערב בהחלטה לעניין העברתו של העותר מכלא חרמון. יחד עם זאת, לאור כברת הדרך הטיפולית שעבר העותר, מן הראוי כי המשיב ישקול שוב את ההחלטה להעביר את העותר מכלא חרמון וכן ראוי כי יאפשר לעותר לבצע את מבחן הכלבנות שהיה אמור לעבור בסיום הקורס. יצוין עוד כי בהתחשב בנתונים שהובאו בפני לא ברור מדוע היה צורך להעביר את העותר מכלא חרמון יום לפני מפגש המשפחות המתוכנן לסיום הקורס, כאשר ידוע שמפגש עם המשפחה יכול לתרום לשיקומו של האסיר ולהפחתת שיעור העבריינות [ראו לעניין זה פסק דינה של כב' השופטת ד' ברק-ארז בבג"ץ 8297/15 הנ"ל]. גם לעניין זה לא הוצג בפני ביהמ"ש נימוק מפורט ומן הראוי שהחלטה מסוג זה תהיה מנומקת ומפורטת, על מנת שביהמ"ש יוכל לבחון לעומק את הנימוקים והשיקולים שעמדו בבסיסה. כמו כן, מן הראוי כי המשיב ייקח לתשומת לבו את הערת ב"כ העותר בדבר ההתנהלות של הצגת מידע מודיעיני חדש רק בעת הדיון. מן הראוי שפראפרזה של המידע תצורף לתשובת המשיב לעתירה, על מנת שב"כ העותרים יוכלו להתכונן כראוי לטעון בדיון שנקבע בעתירה מסוג זה.

אשר על כן, לאור האמור לעיל, עניינו של העותר יוחזר אל הגורמים המוסמכים אצל המשיב אשר ישקלו שוב את העברתו של העותר מכלא חרמון, וזאת לאור כברת הדרך הטיפולית שעבר וטענותיו לענין התנהגותו והמידע המודיעיני העדכני. יובהר כי אינני נוקט עמדה לגבי גופה של ההחלטה והגורמים האמונים על ענין זה אצל המשיב יתנו החלטתם בהתאם לשיקול דעתם המקצועי לאחר שיבחנו שוב את כל הנתונים ואת טענות העותר בדבר התנהגותו בכלא חרמון. כמו כן, יובהר כי מן הראוי שכאשר ניתנת החלטה מסוג זה תינתן הנמקה מפורטת, שיכולה להיות חסויה ותוצג בפני ביהמ"ש במקרה הצורך, על מנת שניתן יהיה לבחון לגופו של ענין את השיקולים שהובאו בחשבון בעת מתן ההחלטה.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

רון שפירא, נשיא

ניתן היום, י"ט סיוון תשפ"ג, 08 יוני 2023, בהעדר הצדדים.